

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

29. De confirmatione, qua Episcopus electus confirmatur, & de potestate
quam post electionem nanciseitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

catio noua esse tempus integrum ad electionem aliam celebrandam, dummodo nihil fraudulenter egerint in praemissis. Sic ibi. Addeque Gloss. ibidem in verbo. Aliam. Eadem ratione idem dicendum in tertia & quarta. si secundus vel tertius discesserit, renunciat, moritur, vel occulto aliquo vitio impeditur, ne sit Episcopus. Et idem in veterioribus.

Decimo octauo quaeritur, Vbi nam fieri debeat Episcopio electio? Respondeo cum Ioan. Andr. Panorm. Et aliis in ca. Quod sicut de elect. in Ecclesia Cathedrali, hoc enim colligitur ex c. Cum terra, Et c. Cum sicut, de elect. quamuis Hostien. in c. Cum terra, de elect. dicat, consuetudinem, si alicubi recepta fuerit, esse seruandam; quod si nulla sit, sufficit si fiat in aliquo loco idoneo & commo: quia in c. Quod sicut, citato non dicitur simpliciter in Ecclesia Cathedrali.

Quaerens, an vim habeat electio, cum sit extra Ecclesiam Cathedrali? Abbas quo diximus in loco paulo ante, secutus Glossam in c. In nomine Domini, dist. 23. censet, electionem non valere, si fiat absque legitima & debita causa extra ambitum ecclesiae Cathedralis, valere rament factam in quolibet loco commo intra ecclesiam Cathedrali, siue facta fuerit in Choro, siue in Capitulo. Conuenit inter omnes in c. Cum terra, Et in c. Quod sicut, de elect. postea, si iusta & debita causa subit, locum electionis mutari: postea, cum honesta & legitima adesset causa, Episcopum eligi extra ecclesiam Cathedrali, in loco, in quem Canonici conuenire commode queunt, ex c. Quanto, dist. 13. Et c. In nomine Domini, dist. 23.

Decimo nono quaeritur, An viuente Episcopo, & mortuo vicino, possit Episcopus alius eligi. Aut de eligendo possint Canonici tractare? Respondeo, minime, nam in c. Nullus Pontifex habetur. Nullus Pontifex Romano viuente, aut Episcopo conuicte sua praesumat loqui, aut partem sibi facere, nisi tertio die de depositione eius adunato Clero, Et filii ecclesiae, Et tunc electio fiat, c. Bonae, de elect. reciditur auctoritate Summi Pont. quaedam electio, eo quod Episcopo nondum sepulture mandato Canonici de eligendo successore tractauerunt.

Duodecimo quaeritur, Quomodo sit Episcopus eligendus? hoc est. Quamnam formula in electione seruanda & tenenda sit. Respondeo, formulam, quae praescribitur in ca. Quis propter, de elect. tenendam & seruandam esse: de qua postea, cum generatim de electione tractabitur.

C A P. XXIX.

De confirmatione qua Episcopus electus confirmatur.
Et de potestate, quam post electionem nanciscitur.

Primo quaeritur, Cuius sit confirmare Episcopos electos a Collegio clericorum, aut instituire Episcopos nominatos, designatos, oblatos a Patrono? Respondeo, veterem morem fuisse, vt Episcopus a Clero & populo eligeretur, & nominaretur a populo. Qui denique Episcopus, Archiepiscopi, siue Metropolitanus, aut Primatis siue Patriarchae auctoritate confirmaretur. c. Plebs, c. Nosse, c. Episcopus, c. Literas, dist. 63. Deinde Episcopi a Collegio Canonico rum eligebantur, & auctoritate Metropolitanis confirmabantur. cap. Quoniam, dist. 10. Et c. Nosti, c. Transmissam, de elect. c. Cum ex illo, de Translat.

At postea Romani Pontifices sibi Episcopatum conferendorum, vel confirmandorum quorumuis ius reseruauerunt. Vnde quamuis alicubi, veterem more & vsu retento, Canonico Collegio Episcopos eligunt, Romanus tamen Pontifex electos confirmat. Similiter etiam vbi cumque Reges & Principes nominant Episcopos, designant, & offerunt, Rom. Pontifex eos instituit, ac ita electionem Episcopi a Collegio factam, sequitur confirmatio; quae sit Rom. Pontificis auctoritate: nominationem vero & designationem, & vt iura vocant praesentationem factam a Patrono, sequitur institutio, eiusdem Rom. Pon-

tificis auctoritate facta, Ad Rom. itaque Pontificem, quatenus est a Christo Domino toti ecclesiae praefectus vt pastor, & ipsiusmet Christi Vicarius, iure pertinet Episcopos creare, vel nominando & eligendo, vel instituendo, vel confirmando, vel simpliciter ecclesiae praeficiendo, & totam eorum curam & administrationem conferendo. Et nihilominus potest aliis concedere, vt Episcopos eligant, vel nominent & designent, immo etiam vt nominatos & designatos a patrono instituant; electos a Collegio Canonico confirmet, & absolute ac simpliciter creent, vt postea declarabo.

Secundo quaeritur, penes quem sit nunc ius & potestas conferendi Episcopatus? Sciendum est, in iure Canonico collationem Episcopatus dici, cum libere & simpliciter superioris auctoritate confertur absque ulla electione facta a Collegio Canonico, aut nominatione & designatione facta a patrono. Nam quamuis Rom. Pontifex dat electo aut nominato Episcopatum; potius tamen dicitur electum a Collegio confirmare, & nominatum a Patrono instituire, quia facta a Collegio electione aut nominatione & designatione a Patrono, necesse est secundum canones & iura vt electum confirmet, & nominatum & oblatum instituat, si alioqui dignum & idoneum esse comperit. At vero cum sine electione aut nominatione Episcopatum tribuit, libere & simpliciter dicitur conferre. Est autem penes Romanum Pontificem tale ius & potestas conferendi. Olim quidem, vt superius insinuat, cap. 28. Et 3. nonnulli Imperatores, Reges, & Principes per vim & nimiam potentiam sibi usurparunt, vt ipsi Episcopos non solum eligerent, designarent, nominarent, praesentarent, sed etiam ecclesias praeficerent: quamuis Gratianus in cap. Adrianus, dist. 63. Et in c. In Synodo, ibid. Sigebertum Monachum secutus, falso putauerit id iuris, habuisse Imperatores ex privilegio Romanorum Pontificum. Deinde, est illis eiusmodi facultas concessa, partim quia, qui postea successerunt Imperatores, libere id potestatis & iuris usurparati deposuerunt, vt fecit Henricus V. Henrici V. filius teste Sigonio lib. 7. de Regno Italiae, partim quia Romani Pontifices omnino eam potestatem contra Canones & iura usurparant ab Imperatoribus, summa ope, & studio abrogandam curauerunt, nimirum Leo IX. Alex. II. Greg. VII. Paschalis II. teste eodem Sigonio ibidem: ac ita nunc nullus alius, praeter Romanum Pontificem, Episcopos creat, Episcopatusve confert: quamuis alicubi vel Collegia Canonico eligant, vel Patroni nominent, designent, & offerant instituentes, quod & suo in loco dicam.

Tercio quaeritur, An possit Episcopus ita creati Romani Pontificis auctoritate, vt nulli certae ecclesiae adscriptus sit, siue vt nulla sit ei certa ecclesia in tus, & titulu assignata? Olim ecclesiae decretis cautum erat, ne Presbyter, imo nec Diaconus, nec Subdiaconus, nec alius Clericus inferior, sine certae ecclesiae titulo ordinaretur. Vnde dist. 70. c. Sanctorum dicitur: Sanctorum Canonum status consona sanctione decernimus, vt sine titulo facta ordinatio, irrita habeatur. Et cap. Neminem eadem dist. ex Concilio Chalcedonen. habetur: Neminem absolute ordinari iubemus Presbyterum, neq. Diaconum, neque quemlibet in Ecclesiastica ordinatione constitutum, nisi manifeste in Ecclesia sua ciuitatis, aut in Martyrio, aut in Monasterio, hic qui ordinatur, mereatur ordinationis publicae vocabulum. Iure item communi creati nequit Episcopus, si ecclesia careat clero, & populo. Clem. vt pleriq. de elect. secus vero, si careat alterutro solum. Glossa ibidem. Deinde vero vsu est introductum, vt non solum clerici, sed etiam presbyteri, nulli certae ecclesiae addicti creentur.

Quaestio igitur est, An etiam fieri, Papae auctoritate possit, vt Episcopus sine ulla certae ecclesiae titulo instituat. Haec enim id nunquam factum legimus, siquidem ii etiam Episcopi vulgo Titulares dicti, constitui non solent, sine certis ecclesiarum titulis, earum nimirum quibus olim Episcopi praefuerunt, & nunc a Saracenis, & Turcis, in quorum potestatem deueniunt, tenentur. Quorundam est sententia id fieri iure non posse: quibus

sub.

subscribere videntur, Baldus in *Auth. Licentiam, C. de Episcop. & Cler. Barbatus tract. de praesentia Cardinalium par. 1. q. 3. Gomes in Regul. Cancell. de Annuali possis. q. 47. vers. Accedit etiam ad hoc. Episcopos nullam Ecclesiam tenentes, & Comites Patinos non dici proprie Episcopos, vel Comites, sed tantum improprie: sicut inquit, Canonici Cardinales Raennatenfes, & Mediolanenses, olim dicebantur Cardinales, & tamen proprie Cardinales non erant, sed improprie, ut dicunt Gloss. in *c. pudor. 32. q. 2. Abbas in cap. bona. 1. de postulatione prelator. Et ratio id probare videtur: quoniam eo ipso, quo quis est Pastor, & episcopus, certae alicuius Ecclesiae est sponsus, & alicuius commisi gregis pastor: nec fieri potest, ut matrimonium, & sponsalia contrahantur nisi inter coniuges, & sponsos. At ut constat ex *c. Inter corporalia, de translat. Inter ecclesiam, & episcopum coniugium spirituale contrahitur. Adde quod in Episcopo est iurisdictionis potestas, & ordinis: at iurisdictione esse non potest, nisi in aliquos nostrae potestati subiectos.***

Contra alii, cum Hosti. & Abbate in *c. inter corporalia, de translat. sententi* id fieri posse quamvis factum non sit, ea ratione permoti; sicut Episc. simpliciter Ecclesiam, cuius est pastor, Romani Pontificis auctoritate dimittens, vere & proprie episcopus est, & tamen sine certa ecclesia manet, *c. inter corporalia, de translat. sic etiam potest initio Episcopus sine certae ecclesiae titulo creari, & consecrari. Deinde in Episcopo sunt duae potestates, una ordinis, altera iurisdictionis, nec aliquid impedit, quo minus una se iungatur altera: nam Episcopus qui est electus, & confirmatus, non tamen consecratus, habet potestatem iurisdictionis, non ordinis: quid igitur impedit quo minus ordinetur, & consecratur Episcopus accepta tantum ordinis potestate, non iurisdictionis? sicut is qui ecclesiae suae iure cedit, manet cum sola potestate Ordinis, non iurisdictionis, & sicut in Presbytero potest esse sine iurisdictione ordinis potestas. In *cap. Inter corporalia, de translatione* dicitur aperte. [Cum quis episcopali praeditus dignitate, nullius tamen ecclesiae possit esse episcopus: quoniam modum de illo constat, qui oneri Pontificali renunciat, non honori.]*

Quo loco Hostiensis, & Abbas plane docent, posse absolute simpliciter aliquem episcopum consecrari, qui nulli certae ecclesiae obligetur. Episcopus igitur ordinari, & consecrari poterit absolute, hoc est, si tantum episcopalem consideremus auctoritatem, ita ut solam accipiat ordinis potestatem absque iurisdictione: & hic consensu alterius episcopi possit, in illius diocesi obire, & exequi ea quae sunt ordinis, possit Christum conficere, pueros confirmare, clericos ordinare, templa, altaria, vasa, consecrare. Potestas vero iurisdictionis non datur alicui, nisi in certum populum, cui possit ius dicere. Item ex *c. Quoniam, de Offic. Iud. ordinis*, constat, iure aliquando episcopum posse sibi Vicarium adiungere, qui habeat etiam pontificiam Ordinis potestatem. Vbi Abbas annotavit in hunc modum; ex quo fit, ut quis absque episcopatu creetur episcopus: quoniam eiusmodi Vicarius consecratus, Episc. erit, sine episcopatu. Sciendum est civitatem, quae suum episcopum interfecit, inter alias poenas hanc etiam mereri, ut sede episcopali careat. Ita *c. nos 25. q. 2. & c. Felix. §. civitas, de poenis in 6. ideo eum habere, non quando is episcopus consecratus erat, restantur Bal. in l. si nondum. C. de furtis, in l. 2. C. de inoffic. testam. Couat. lib. 2. variarum resolutionum. c. 8. n. 9. ad finem.*

Quarto quaeritur, Quid sit id, quod communiter Canonici iuris interpretes tradunt, Romanum Pontificem solo verbo dicendo, sis sacerdos, vel sis episcopus, episcopum, siue Praelatum, aut sacerdotem eum facere, siue creare. Felin. in *cap. 1. de conscri. num. 23. ver. fallit quarto, ex Angelo. l. 2. C. de crim. Sacril. §. l. 1. C. de sent. passis. Rebuff. in praxi benesic. par. 1. tit. de clericis a quibus creantur. n. 9. Iacobus. de Concil. lib. 4. q. 4. ver. hoc tamen intelligorem. Respondeo eos, obscure tem tractasse, sed secundum veritatem nihil aliud docere possunt, nisi hoc, videlicet, aliquem posse solo Romani Pontificis verbo Sacerdotem vel episcopum confi-*

tui, quod attinet ad potestatem iurisdictionis, non ordinis, ita ut potestatem ordinis non recipiat, sed tantum iurisdictionem forensam: nam ordinis potestas nequit sine ordinatione, & consecratione confecti, quamvis Innoc. *c. Presbyter, de sacram. non iteran. dicat. Credimus quod nisi essent forma postea inuenta, sufficeret ordinari dicere, si Sacerdos, vel alia equipollentia verba, quod licet Host. Ioan. And. Abbas, & alii approbent, mihi non placet: est enim facultas Eucharistiam consecrandi pro viis & mortuis offerendi, & alia Sacramenta ministrandi divina, non ab Ecclesia; sed a Christo instituta, quae potestas characterem impressum in anima requirit & postulat. Solum igitur dicere possunt isti auctores, potestatem iurisdictionis solo verbo a Romano Pontifice posse concedi; & hoc verum est: nam si prudens ac volens Pontifex eam concesserit, data censetur: nam hoc ipso quo Titium certae ecclesiae Episcopum sciens ac volens nominat, compellatur, potest illi conferre potestatem iurisdictionis, quae Titium possit illius ecclesiae Beneficia in clericis conferre, excommunicare, constitutiones condere, ieiunia indicare, dies festos instituire, & id genus alia. Similiter si velit, potest alique Subdiaconum, vel Diaconum Parochum in certa ecclesia solo verbo, instituire, quia potestate Ordinis praeditus non erit; habebit tamen potestatem iurisdictionis, quae illius ecclesiae curam suscipiant, ita ut in ea ceteros clericos, vel populum gubernare queat, & ea quae sunt iurisdictionis, & ordinis potestatem non postulant, praestare & exequi, quamvis nunc iure Canonico, Episcopus, vel quisvis alius ecclesiae Praelatus, iurisdictionem non acquirat sine Pontificis literis, quibus ecclesiae sibi collatae possessionem apprehendat, ut dicam inferius, hoc *cap. 9.**

Quinto quaeritur, Quid iuris & potestatis habeat Episcopus, postquam est Canonica institutione confirmatus, nondum tamen consecratus? Respondeo, iure communi habere ea quae sunt iurisdictionis, non quae Ordinis. Vnde potest excommunicare, suspendere, interdicere, visitare, corrigere, punire, Synodum convocare, Beneficia conferre, ecclesias minores coniungere & annexere, diuidere: voti, & iurifurandi vincula solvere, constitutiones ponere, causas audire, & cognoscere, quorundam peccatorum abolutiones sibi referuare. Nam ex *c. Transmissum, §. c. Nostri, & c. Qualiter, c. Nihil est, de elect. Et c. Inter corporalia, de Translat. aperte colligitur, Episcopum Canonice confirmatum, potestatem iurisdictionis non Ordinis nancisci, quod, ut ait Panormitanus in *c. Inter corporalia, de Translat. locum* habet in episcopo electo, & confirmato: quamvis Sacerdos nondum sit, nihil enim impedit, quo minus in eo qui Presbyter non est, sit Episcopalis iurisdictionis potestas.*

Sexto quaeritur, an idem iuris & potestatis habeat Episcopus, qui est a Romano Pontifice per collationem, quam dicunt, ad dignitatem Episcopalem promotus? Respondeo eum Abbate loco citato *§. c. Inter corporalia, de Translat. collationem* qua Romanus Pontifex Episcopum creat, siue electione a Collegio Canonico, aut designatione siue praesentatione facta a Patrono, habere vim electionis, nominationis, designationis, praesentationis, institutionis, & confirmationis, ac proinde idem iuris quod habet Episcopus post electionem confirmatus, aut post nominationem, & designationem Canonice institutus, habet etiam is, qui per collationem a Romano Pontifice ad dignitatem Pontificiam promovetur.

Septimo quaeritur, An episcopus electus & confirmatus, nondum tamen consecratus possit Episcopo consecrato delegare, & committere ea quae sunt ordinis? nam certum est ante consecrationem, Episcopum electum & confirmatum, ea quae sunt ordinis, per se obire, & exequi non posse, quare quaestio est, an possit ea per alium Episcopum consecratum? Respondeo cum Abbate, in *c. Suffraganeus, de elect. num. 6. & in cap. cum ex illo, de translat. Episcopo, num. 10.* possit ea committere: vnde quamvis non possit Clericos suos ad sacros ordines promovere, potest tamen

alteri episcopo committere, ut eis sacros ordines conferat. Similiter tamen Archiepiscopus nondum consecratus suum suffraganeum episcopum consecrare non possit: potest tamen alius episcopus facultatem concedere, ut eum consecraret, ut colligitur ex *suffraganeis, de electi* Pari ratione nequit Christus consecrare, & pueros baptismate ablutos consecrare, templa, vasa, & altaria consecrare: & tamen potest episcopo consecrato facultatem dare, ut hæc in sua diocesi faciat, nam ipse non dat aliis episcopis, cum hæc committit, potestatem ordinis, quam reuera non habet, sed solum tribuit facultatem, ut alii episcopi in iis, qui sunt: ipsius potestati subiecti, ea quæ sunt ordinis, exequantur, ac idcirco solum aliis episcopis clericos, vel laicos, vel ecclesias suas subiciat.

Obiicitur id, quod ex regulis iuris habetur in *cap. pro suo, de regul. iuris in 6. Quod nostra nomine non licet, nec alieno locutur, & Quia per alium facit, per seipsum facere videtur, in cap. qui per alium de regul. iuris in 6. & c. mulieres, de sent. excomm. Respondet, hæc in presenti locum non habere: quia cum episcopus electus, & confirmatus, qui nondum est consecratus, committit episcopo consecrato, ut suæ ditionis hominibus ordines conferat, nequaquam illi dat potestatem ordinis, ac proinde alius episcopus ad ordines non promouet clericos potestate ordinis accepta ab episcopo, qui consecratus non est, sed ea quam ipse per suam consecrationem adeptus est. Solum igitur habet liberam facultatem consecrandi clericos alienos, quos antea facultate non poterat. Nam pari ratione Collegium Canonico- rum suo viduatum Antistite, potest alteri episcopo committere, ut clericos consecret, *cap. cum nullus, de temporibus ordinum in 6.* & tamen certi iuris est non posse Collegium clericos ordinare, solum enim gerit vicem episcopi in quibusdam, quæ sunt iurisdictionis. Glossa & Doctores in *c. cum olim, de maiori. & obed. & in cap. eodem tit. in 6.* Potest idem Collegium sede episcopali vacua alieno episcopo facultatem dare, quæ in diocesi, munera quædam Pontificia obcat; *cap. pontifices. 8. q. 1.**

Octavo queritur, An episcopus confirmatus, ante consecrationem, & sacerdotium possit concedere peccatorum condonationes, quas indulgentias vocamus? Respondet cum *S. Thoma in quarto, dist. 20. quæstion. 3. artic. 3. & quæst. 4. artic. 2. quem etiam Panormitanus in cap. suffraganeus, num. 3. de electione, & Calderinus in c. accedentibus, de excess. prælat. sequuntur, posse, quoniam hæc potestas non est ordinis, sed iurisdictionis: nam per huiusmodi condonationes peccatorum non confertur sacramentum, sed ex ecclesie thesauro, qui Christi Domini, & sanctorum meritis constat, bona impartuntur nobis, quibus pœnæ peccatorum remittuntur.*

Nono queritur, An episcopus confirmatus possit iure communi plene obire, & exequi ea quæ sunt iurisdictionis, antequam sit possessionem adeptus? Hanc quæstionem tractauit Panormitanus, in *capit. Transmissam, de electionibus, num. 3.* vbi refert duas sententias: Innocent. enim, Hostien. & Ioan. And. quos ipse Abbas citat, affirmant, eo quod in *c. Nostri, & c. Qualiter, c. Nihil est, & c. Transmissam, de electio. iura post electionem, & confirmationem, nihil aliud in episcopo requirunt ad plenam administrandi potestatem, ergo non est necesse ut episcopus possessionem nactus sit, nisi alicubi fuerit consuetudine receptum, ne episcopus administret, quæ sunt iurisdictionis, donec fuerit possessionem assecutus.*

Cæterum Archidiaconus, Dynus, & Petrus Anchazarus, quos etiam ibidem refert Abbas, negant posse episcopum exequi, quæ sunt iurisdictionis, nisi possessionem consecutum. Quicquid dicat Abbas loco citato, illud prius probabilius videtur. Nam iure communi antiquo, de quo Innocentius, Hostien. & Ioannes Andreas loquuntur, non requirebatur possessio: satis enim erat electio & confirmatio, ut illi tradiderunt, nisi vbi aliud vsu receptum erat: at vero iure nouo quod habetur in *Extravaganti Insuper, de elect. inter Extravagantes communes, opus est, ut*

episcopus si velit ea quæ sunt iurisdictionis exercere, obtineat literas Apostolicas, sine quibus nec admitti, & recipi tanquam episcopus, nec possessionem ecclesie sibi collatæ consequi potest. Nam in ea constitutione sic habetur: *Præsenti perpetuo valitura constitutione sancimus, ut qui apud Apostolicam Sedem promouentur, aut confirmationis, consecrationis, vel benedictionis munus recipiunt, ad commissas eis ecclesias, absque Apostolica Sedis literis, huiusmodi eorum promotionem, consecrationem, seu benedictionem continentibus accedere, vel bonorum ecclesiasticorum administrationem accipere non presumant, nullique eos absque dictarum literarum ostensione recipiant, aut eis pareant, vel intendant.* Hæc in ea constitutione: quæ pœnam deinde constituit in episcopos quidem, ut sit & irritum & inane quicquid fecerint, nec aliquid sibi ex proventibus acquirant: in Canonicos vero & Clericos qui ipsos sine huiusmodi literis admiserint, vel ipsis paruerint, ut tamdiu sint à beneficiorum suorum perceptione suspensi, donec Apostolicæ Sedis gratiam metuerint obtinere. Panormitanus in *c. Qualiter, de elect. meminit huius Extravagantis, dicens: Nullum episcopum, antequam habeat literas Apostolicas, iure posse administrare, aut recipi ab ecclesia tanquam Præsulem; alioqui recipientes, aut receptus, incurrit in pœnas prædictæ Extravagantis.*

Decimo queritur, An electus episcopus debeat petere confirmationem, & intra quantum tempus? Respondet ex *cap. Quam sit, de elect. in sexto, sic haberi: Cæterum quintus electus intra tres menses, post consensum electionis, de se celebrata præstitum, confirmationem electionis ipsius petere non omitat.*

Vndecimo queritur, An si intra tres menses electus episcopus confirmationem non petat, ius, si quod ex electione acquirerat, amittat? Respondet, in eodem capite statutum esse, ut electus, intra tres menses à consensu, quem electioni præstitit, confirmationem petat, si nullum iustum impedimentum obstat, puta infirmitas, viarum discrimen, aut superioris dissensus, aut longa loci distantia: ut Glossa docet *Ibidem.* Sufficit autem, si petat, quamuis non obtineat, ad pœnam euitandam, si quidem per ipsum non stet quo minus confirmetur. Item si electores petunt, aut si petat electus per procuratorem. Glossa in *capit. Quam sit, de elect. in sexto.* Immo etiam amicus si ne mandato si petat, sufficit, dummodo eius nomine petat, & electus ratum habeat. Glossa *Ibidem:* modo intra legitimum tempus ratam & acceptam habeat, scilicet intra tres menses; alioqui si trimestre spatium effluerit, electio penitus est inanis, etiam si postea consentium præstet electus: ut notauit Glossa. Quæres quid dicendum, si quando electus transacto trium mensum intervallo, confirmationem petat, & impetret? Respondet, eam nihilominus esse irritam & inutilem, quia quod ab initio irritum fuit, temporis elapsu non conualescit. Sed cum interdum eueniat, ut aliquorum locorum vicinitas breuius tempus expositat, aliquorum distantia longius: incuro in *c. Cupientes, de elect. in sexto, constitutum est, ut electus, cuius confirmatio ad Romanum Pontificem spectat, infra mensem à die, quo electioni consensum præstitit, ad Sedem Apostolicam iter arripiat, & quo citius commode poterit, cum omnibus iuribus, ut ibi dicitur, coram Romano Pontifice sistere conetur confirmationem petiturus.*

Duodecimo queritur, A quonam Episcopus petere confirmationem debeat? Respondet, à superiore cui subicitur: nam iure communi antiquo, episcopus electus, & Romani Pontificis auctoritate non exemptus, confirmationem ab Archiepiscopo, siue Metropolitanano petebat, *cap. quoniam, dist. 100. & cap. cum dilectus, de elect. Exemptus vero ab Archiepiscopi potestate confirmationem petebat à Romano Pontifice, cui erat proxime subiectus. Nunc autem per Hispaniam, Galliam, Siciliam, Italiam, Sardiniam, & Poloniam, quia Episcopi non à Canonicorum Collegiis eliguntur, sed à Regibus nominantur, designantur, & offeruntur, non confirmationem, sed institutionem à Romano Pontifice petunt. Si qui Episcopi in Germania*

a Collegiis Canonicoꝝ eliguntur, Romani Pontificis auctoritate confirmantur.

Decimotertio queritur, An Romani Pontificis concessu, in eadem Ciuitate duo Episcopi auctoritate, & potestate pares institui possint? Respondet Panoritanus in c. *Quoniam, de officio ordinarii, num. 4.* Glossam secutus in cap. *Non ausim, 7. q. 1.* id iusta de causa fieri posse, quod illi colligunt ex eo, quod Valerius Hipponensis Antistes, vt constat ex *S. Augustini, epist. 110.* sibi S. Augustinum Episcopum aequi pares eiusdem Ciuitatis esse non possunt: quamuis vnus possit esse alterius Vicarius, vel Adiutor, multis de causis, vt ait *Abb. in cap. 1. de parochiis.* At quia Romani Pontificis potestas est iuris Canonici auctoritate superior: potest in eadem Ciuitate duos Episcopos constituere, nec enim hoc cum iure aliquo diuino, vel naturali pugnat: possunt enim duo in eadem Ciuitate habere iurisdictionem a que communem: sicut etiam Titius & Caius eiusdem rei vel serui possunt habere a que commune dominium. Obiicies ex c. *inter corporalia, de translat. Episcop.* Inter Praesulem, & ecclesiam contrahitur coniugium: at vnus sponse duo sponsi & viri esse non possunt. Respondet, in hac parte non esse idem iuris de coniugio corporali, quod de spirituali: quia iure diuino & naturali vxor non est, nisi vnus viri & sponsi: at ius diuinum vel naturale non praecipit, vt vna Ciuitas, vel Ecclesia vni tantum sit Antistiti subiecta.

Deinde obiicies, totius Ecclesiae Catholicae nequit esse nisi vnus summus Pastor: ergo similiter vnus tantum Ciuitatis vnus Episcopus: alioqui eam erunt eiusdem Ciuitatis duo capita, quod est monstrum. Respondet, esse iuris diuini, vt Ecclesiae Catholicae vnica non praesit, nisi vnus summus Christi Vicarius Petri successor: ac proinde humana potestate, vt loco citato docet Glossa fieri non potest, vt ecclesiae Catholicae sint duo summi Pastores: Christus enim vnus esse voluit, non duos, eum dixit: *Et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam: & alicubi: Fiat vnus ouile, & vnus Pastor.* Item natura in corporibus vnus tantum caput constituit atque praefecit: & ideo naturaliter eiusdem corporis duo capita esse non possunt: at vero nec ius diuinum, nec naturale prohibent duos esse eiusdem ciuitatis Antistes, Romani Pontificis potestati subiectos. Sicut etiam quia ius diuinum, vel naturale non verat duo, esse in ecclesia Catholicos Imperatores, qui sint ipsius in solidum defensores, custodes, & patroni Romani Pontificis auctoritate fieri potest, vt duo in ecclesia Imperatores, potestate pares creentur, vnus qui toti Orienti, alter, qui Occidenti praesit: vt *Glossa, Archidia. omnes, & Panoritanus* locis supra citatis tradiderunt.

C A P. XXX.

De Episcoporum consecratione: & quid iuris, & potestatis habeat Episcopus consecratus.

PRIMO queritur, An episcopus electus, & confirmatus, intra certi temporis spatium consecrari debeat? Respondet, debere, nimirum intra tres menses a die electionis, vt colligitur ex Concilio Chalcedonensi cap. *Quoniam quidam, dist. 75.* & ex Pelagio Papa c. *Quoniam quoniam, dist. 110.* & ex Pelagio c. de *Syracusana, dist. 28.* nisi legitimum subest impedimentum. Alioqui si non ad quos ea res pertinet, negligentes fuerint, poenis ecclesiasticis puniuntur. Vnde in Concilio Tridentino sess. 23. c. 2. de reformat. decretum est sic: [Ecclesis Cathedralibus, seu superioribus quocumque nomine, ac titulo praefecti etiam si sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum percipiendorum restitutionem teneantur: si intra totidem menses postea id facere neglexerint, ecclesis ipso iure sint priuati.]

Secundo queritur, Ordinationi, vel Consecrationi Episcopi, quor Episcopi interesse iure debeant? Respondet

in hunc modum: Olim intererat Metropolitanus, & Comprovinciales etiam Episcopi, aut saltem per literas eorum petebatur assensus, cap. *Episcopi ex Concilio Niceno, & c. Ordinationes ex Anacleto, c. Comprovinciales ex Anacleto, dist. 64.* Ab Apostolis, & iure communi constitutum est, vt Episcopus a tribus Episcopis consecraretur cap. *Porro dist. 66. ex Anacleto.* Nam B. Iacobus Apostolus, cognomento Iustus, a Petro, Ioanne, & al. et a Iacobo Apostolis ordinatus est: qua in re suis successoribus formulam dederunt, vt non nisi a tribus Episcopis, Episcopus ordinetur. Idem etiam in c. *Nec Episcopi, de Tempore Ord.*

Obiicies, singulos Apostolorum per ciuitates Episcopos consecrasset: Paulus enim multis locis Episcopos creauit. Respondet, non esse iuris diuini vi Episcopus a tribus saceret Episcopus, sed Apostolica tantum constitutionis, & iuris, ac proinde ante hoc ius quique Apostolorum poterat per se Antistes, & Episcopos creare, & consecrare. Quaes; Quando in prouincia, in qua fuerint plures Episcopi, vnus tantum superesse contigerit, cum locus consecrare Episcopum non possit, & nullos quos conuocet, habeat comprovinciales Antistes, quid factu opus sit? De hoc in Sardienli Concilio, vt refertur in cap. *Si forte, dist. 63.* statutum legitur, vt superstes Episcopus conuocet vicinam prouinciam Praesules & cum eis comprovinciales sibi Episcopos ordinet; qui si venire recusauerint, Primatis, vel patriarchae, vel Romani Pontificis, auctoritate venire cogantur: Et impensis, ac sumptibus ecclesiae suo pastore vacuae congregentur; quod si tenues redditus habeant, tunc quique suis sumptibus venire debet.

Tertio queritur, quo pacto fieri Episcopi consecrationem Canones, & Iura decernant? Respondet sic fieri: congregatus Episcopis die Dominica, & hora tertia res diuina sit, & serutinium cum precibus celebratur, c. *Ordinatioque Episcoporum, dist. 75.* Scrutinium in eo capite vocatur examen, quo examinari debetis, qui ordinatur Episcopus, secundum ea quae habentur in c. *Qui Episcopus, dist. 23.* Duo Episcopi supra caput eius qui consecratur, Euangelii codicem tenent, cap. *Episcopus, dist. 23.* c. *Ordinationes Episcoporum, dist. 75.* Manus imponunt, & vnus super eodem benedictionis munus infundit, cap. *Episcopus, dist. 23.* Ceteri qui ad sunt, caput eius suis manibus tangunt, & illud vna cum manibus sacro chrismate inungunt c. *de sacra vni.* Quibus peractis, Episcopus consecratus, ecclesiae Romanae, & eius Pontificibus fidelem se esse futurum iureiurando promittit, iuxta formulam contentam in c. *Ego, de iureiuram. c. significasti, de elect.* Quaes, an quilibet trium Episcoporum manus imponentium, & Euangelii Codicem teneantium, consecret? Sunt qui dicant, nullum per se solum consecrare, sed omnes tres simul, sicut cum tres trabem portant, trahuntque, nullus eorum per se solus id facit, sed omnes simul & coniunctim. Sic Glossa & Hugo in cap. *Episcopus, dist. 23.* Sed verius est, ait Syluester in verbo *Consecratio* num. 1. quod Hostiensis & Gostredus docuerunt, vnus totam consecrationem efficere, alios vero adiutores esse.

Deinde queres, An ad substantiam consecrationis pertineat, vt Episcopi teneant Euangelii codicem super caput Episcopi qui consecratur? Respondet ex communi sententia, hoc minime ad consecrationis substantiam pertinere, sed iuris esse Canonici praecipuum. Glo. in c. *Episcopus, dist. 23.* quia vnus Syluester in verbo, *Consecr. num. 1.* oppositum docere videatur.

Postremo queres, An ad consecrationis Episcopi substantiam spectet, vt fiat die Dominica, hora tertia, & re diuina facta? Respondet, minime, sed horum singula iuris Canonici lex & praecipuum, non ipsius consecrationis substantia, requirit & postulat, vt notatur in cap. *Ordinationes Episcoporum, dist. 75.* c. *Quod sicut, s. super eo de elect.*

Querat item quispiam, An ad rationem consecrationis Episcopi pertineat, vt fiat a tribus Episcopis? Teste Syluestro, consecr. 1. num. 1. Paludanus in libro de potestate Papae sentit, ternarium Episcoporum numerum ad substantiam consecrationis non pertinere: vnde eodem auctore, S. Grego-